

Kuvausjärjestäjänä audiovisuaalisessa esituotannossa

Eemeli Reijonen

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2023

Medianomi
Tuotanto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Medianomi
Tuotanto

REIJONEN EEMELI:

Katsaus kuvausjärjestäjän työnkuvaan esituotannossa

Opinnäytetyö 39 sivua, joista liitteitä 3 sivua
Toukokuu 2023

Opinnäytetyössä käsiteltiin kuvausjärjestäjän työnkuvaa audiovisuaalisen tuotannon esituotannon aikana. Tutkimuksen tavoitteena oli tuoda kirjalliseen muotoon hiljaista tietoa kuvausjärjestäjän työstä. Työssä käytiin kronologisesti läpi kuvausjärjestäjän työprosessin eri vaiheet esituotannon aikana, sekä esitettiin suomalaisen mediakentän erityispiirteitä suhteessa kuvausjärjestäjään. Opinnäytetyössä esiteltiin myös erilaisia kuvausjärjestäjän työlle tärkeitä esimerkkidokumentteja.

Työn tutkimusmenetelmänä käytettiin strukturoimattomia teemahaastatteluja, sekä esimerkkitapauksia lopputyöstä ja televisiotuotannosta. Opinnäytetyön aineistoa on kerätty erilaisista kirjallisista lähteistä, tukien ammattilaishaastatteluja. Tutkimusta varten haastateltiin kolmea kokenutta kuvausjärjestäjää, sekä kuvauslupia käsittelevää katuinsinööriä. Opinnäytetyössä on käytetty laadullisen tutkimuksen menetelmiä. Opinnäytetyön aineisto hankittiin pääosin aktiivisesti alalla työskentelevien ammattilaisten kautta, jolloin informaation luotettavuus ja ajankohtaisuus varmistui. Myös kirjoittajan oma kokemus ja pohdinta tulivat läpi opinnäytetyössä.

Opinnäytetyössä kerrottiin yksityiskohtaisesti, miten kuvausjärjestäjä purkaa käsikirjoituksen, etsii kuvauspaikkavaihtoehtoja, esittelee ne taiteelliselle ja tekniselle työryhmälle, sekä solmii sopimukset kuvauspaikkojen kanssa. Työssä selvitettiin myös kuvauspaikan merkitystä tarinalle ja miten hyvä kuvauspaikka muodostuu. Tutkimuksessa selvisi lisäksi, miten Suomen mediakentän pienet budjetit ja kireät aikataulut vaikuttavat kuvausjärjestäjän työssä jaksamiseen.

Työn lopussa suomalaisille kuvausjärjestäjille kehoitettiin suurempia tiimejä, korkeampaa palkkaa, sekä kestävämpiä työoloja. Opinnäytetyössä pohdittiin myös, miten uusi teknologia tulee vaikuttamaan kuvausjärjestäjän työhön ja todettiin, että kuvauspaikkojen löytämistä tullaan edelleen tarvitsemaan paljon Suomen av-tuotannoissa. Opinnäytetyöstä muotoutui kuvausjärjestäjän työstä kiinnostuneelle henkilölle suunnattu katsaus työprosessiin. Työtä voi jatkossa laajentaa ja muotoilla esimerkiksi opasmaiseen muotoon saavutettavuuden vuoksi.

Asiasanat: kuvausjärjestäjä, kuvauspaikkajärjestäjä, esituotanto, audiovisuaalinen, suomalainen

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Bachelor of Media
Production

REIJONEN EEMELI:

The Essential Role of a Location Manager in Preproduction for Film and Television

Bachelor's thesis 39 pages, appendices 3 pages
May 2023

The thesis dealt with the location manager's role during the preproduction of an audiovisual production. The goal of the study was to bring silent knowledge about the occupation of a location manager into the written form. The thesis went chronologically through the different phases of the location manager's working process. The thesis also dived into the intricacies of the Finnish media landscape in relation to the location manager.

Unstructured thematic interviews were used as the research method for this thesis. In addition, examples from a thesisfilm and a tv-series were used. Written sources were also used to support expert interviews. Three location managers and a streetengineer who deals with filmingpermits were interviewed. These interviews also ensured that the information was reliable and topical. The author's own knowledge and thoughts also came through.

The thesis explained the working process of the location manager step by step during preproduction. The study also explained the meaning of a location to a story and what makes a good location for an audiovisual production. The thesis also dived into the negative effects of Finland's small budgets and tight schedules on a location manager.

At the end of the thesis demands for larger teams, bigger salary and more sustainable working condition for the location managers were brought forward. The effects of new technology and the continuing use of locations in Finland were also discussed. This study could be expanded further and reworked to be a guide to achieve a more accessible reading experience.

Key words: location manager, location scout, preproduction, audiovisual, finnish

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	TUTKIMUSMENETELMÄT	7
	2.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	8
3	MIKÄ ON KUVAUSPAIKKA?	9
	3.1 Kuvauspaikan merkitys	9
	3.2 Hyvän kuvauspaikan piirteet	10
4	KUVAUSJÄRJESTÄJÄN TYÖNKUVA ESITUOTANNOSSA.....	12
	4.1 Kuka on kuvausjärjestäjä?	12
	4.2 Käsikirjoituksen purkaminen	13
	4.3 Scouttaaminen	15
	4.3.1 Valmiiksi määritellyt kohteet	18
	4.3.2 Yksityiskohteet.....	18
	4.3.3 Julkiset kohteet.....	20
	4.4 Recce.....	22
	4.5 Techrecce	23
	4.6 Kuvauspaikka muokkaamassa käsikirjoitusta	25
	4.7 Sopimusten laatiminen.....	26
5	KUVAUSJÄRJESTÄJÄNÄ SUOMESSA.....	28
	5.1 Suomalaisen elokuvateollisuuden erityispiirteet	28
	5.2 Työtehtävään päätyminen	29
	5.3 Työroolin asema.....	30
	5.4 Työroolin kehittäminen	31
6	POHDINTA JA TULEVAISUUS	33
	LÄHTEET.....	35
	LIITTEET	37
	Liite 1. Esimerkki lokaatiopurusta	37
	Liite 2. Kanamies-lyhytelokuvan kuvauspaikkahaku	38
	Liite 3. Kanamies-lyhytelokuvan kuvauspaikkasopimus.....	39

ERITYISSANASTO

av	audiovisuaalinen
lokaatio	englannin kielestä juonnettu synonyymi kuvauspaikalle
lokaatiopurku	kuvauspaikoista ja niiden tiedoista koostettu taulukko
scout	kuvauspaikkojen etsiminen, sekä synonyyminimitys kuvausjärjestäjästä, joka etsii kuvauspaikkoja
lokaatioscoutti	synonyyminimitys kuvausjärjestäjästä, joka etsii kuvauspaikkoja
kuvauspaikkajärjestäjä	synonyyminimitys kuvausjärjestäjästä
HOD-rooli	lyhenne sanoista Head of Department, eli oman osastonsa johtaja
recce	valitsemattomiin kuvauspaikkoihin tutustuminen paikan päällä
techrecce	valittuihin kuvauspaikkoihin teknisesti tutustuminen paikan päällä
stuntti	erikoistoiminto kuvauksessa, kuten korkealta hyppäminen
VFX	visuaaliset efektit, eli tietokoneella lisätyt tehosteet

1 JOHDANTO

Ennen kuin voidaan laittaa kamera pyörimään, ääni rullaamaan ja näyttelijät toimimaan, on oltava paikka, jossa tämä kaikki tapahtuu. Tämän paikan etsii kuvausjärjestäjä. Tässä opinnäytetyössä käydään askel kerrallaan läpi kuvausjärjestäjän työnkuva. Työrooli tunnetaan myös nimillä kuvauspaikkajärjestäjä, lokaatioskoutti ja järjestäjä, mutta kuvausjärjestäjä on suomalaisen mediakenttään parhaiten sopiva termi. Opinnäytetyössä tehdään laadullisen tutkimuksen avulla katsaus kuvausjärjestäjän työnkuvaan esituotannossa.

Koen työroolin hyvin kiinnostavaksi ja olen itse tehnyt useammassa tuotannossa töitä kuvausjärjestysosastolla. Nostan näistä kokemuksista käytännön esimerkkejä opinnäytetyössäni. Haluan löytää työprosessiin mahdollisimman tehokkaan toimintatavan ja kartoittaa tulevaisuuden näkymiä. Kuvausjärjestäjän työstä löytyy etenkin suomeksi niukasti tietoa, joten pyrin tällä opinnäytetyöllä tuomaan hiljaista tietoa kirjalliseen muotoon. Keskeisiä kysymyksiä tutkimukselle ovat:

Millainen on tehokas työprosessi kuvausjärjestäjälle?

Mitä osa-alueita tähän työprosessiin kuuluu?

Mikä tekee kuvauspaikasta toimivan?

Millainen on kuvausjärjestäjän asema nyt ja tulevaisuudessa?

Näihin kysymyksiin aion vastata opinnäytetyön aikana.

Työssä esitellään aluksi tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen validiteetti. Tämän jälkeen työn teoriaosuudessa käydään kattavasti läpi kuvauspaikan merkitys, sekä kuvausjärjestäjän työnkuva esituotannon aikana. Koen parhaaksi käsiteltäväksi käydä esituotannon vaiheet kronologisesti läpi, aihepiiri kerrallaan. Teoriaosuudessa käsitellään myös monipuolisesti kuvausjärjestäjänä toimimisen erityispiirteitä Suomessa, sekä reittejä työtehtävään. Lopuksi summataan kuvausjärjestäjän työnkuva ja pohditaan tulevaisuuden näkymiä. Ammennan näihin osuuksiin esimerkkejä myös Koskinen-sarjan tuotannosta, sekä lopputyölyhytelokuvastani Kanamiehestä. Pohdinnassa pyrin esittämään myös mahdollisia parannusideoita kuvausjärjestäjän työn kehittämiseksi. Opinnäytetyö on kirjoitettu fiktiivisen tuotannon näkökulmasta, mutta tieto on sovellettavissa muunkin kaltaisiin audiovisuaalisiin teoksiin.

2 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tämän opinnäytetyön aineisto on kerätty pääosin strukturoimattomilla teema-haastatteluilla. Haastatteluissa on edetty kysymyslistan mukaan, mutta annettu tilaa luonnolliselle keskustelulle. Opinnäytetyö on toteutukseltaan laadullinen tutkimus, koska aihe vaatii käytännönläheistä tietoa suoraa työkentältä. Tiedonkeruumenetelmäksi valikoitui haastattelu, koska se mahdollistaa keskustelua haastattelijan ja haastateltavan välille myös varsinaisen kysymyslistan ulkopuolelta (Tuomi & Sarajärvi 2018). Teemahaastattelun luonteen mukaisesti haastattelut nojasivat valmiiseen kysymyslistaan, mutta aiheiden käsittelyjärjestys vaihteli tilanteen mukaan ja haastattelutilanteissa käytiin myös vapaata keskustelua. Haastatteluja toteutettiin puhelimitse, Microsoft Teamsissa ja kasvotusten.

Opinnäytetyössä on haastateltu kokeneita kuvausjärjestäjiä, sekä Tampereen kaupungin katuinsinööriä Markko Korpelaa. Haastatellut kuvausjärjestäjät ovat Annamaria Palsi-Ikonen (kuvausjärjestäjä Koskinen, Pirjo, Punttikomedia), Ville Rissanen (kuvausjärjestäjä Piiritys, Punttikomedia, Häräntappoase 2021) ja Klaus Klemola (kuvausjärjestäjä Hamsterit, Dual, Tuntematon sotilas 2017). Kailta haastateltavilta löytyy kattavaa kokemusta käsiteltävästä aiheesta. Haastateltavat henkilöt olivat minulle tuttuja työkentältä ja valikoituivat kokemuksensa kautta. Tärkeä huomio haastateltavista on, että jokainen heistä toimii nykyään pääosin Tampereen alueella.

Tähän opinnäytetyöhön on haastattelujen lisäksi kerätty materiaalia av-alan kirjallisuudesta. Aiheesta on kuitenkin kirjoitettu varsin vähän, etenkin suomeksi, joten pääpaino lähteissä tulee haastatteluista. Kirja- ja verkkolähteet ovatkin pääosin englanniksi, mutta suomenkielisiä lähteitä on käytetty mahdollisuuksien mukaan. Opinnäytetyön keskeisin kirjallähde on Kathy McCurdyn kirja, *Shoot on Location, The Logistics of Filming on Location, Whatever Your Budget or Experience*.

Opinnäytetyöhön on lisäksi tuotu mukaan konkreettisia esimerkkejä Koskinen-sarjan tuotannosta, sekä lopputyöstäni Kanamies. Koskinen on Mediawan Finlandin tuottama draamasarja, joka perustuu *Komisario Koskinen* -kirjasarjaan.

Kanamies-lyhytelokuva on taas lapsille suunnattu lopputyöelokuva, jonka olen käsikirjoittanut ja tuottanut osana Tampereen ammattikorkeakoulun medianomitutkintoa. Näistä tuotannoista käytetään käytännön esimerkkejä havainnollistamaan opinnäytetyössä esitettävää tietoa. Kanamies-lyhytelokuvasta on myös juonnettu kuvamateriaalia ja liitteitä opinnäytetyön tueksi.

2.1 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksen validiteetille olennaista on varmistaa, että aiheen tutkimusmetodi on oikeanlainen tutkimuskohteelle (Hiltunen 2009). Tämän opinnäytetyön validiteetti on varmistettu vahvalla aiheen etukäteistuntemuksella. Aiheen aikaisemman tutkimuksen vähäisyyden vuoksi tieto painottuu yksittäisille henkilöille. Strukturoimaton teemahaastattelu on tästä syystä aiheelle paras tutkimusmetodi. Opinnäytetyön validiteettia toisaalta heikentävät etukäteisoletukset, jotka ovat muovanneet tutkimuksen haastateltavien valintaa. Reliabiliteetti taas varmistetaan tutkimuksen tulosten toistettavuudella (Hiltunen 2009). Opinnäytetyön reliabiliteetti on varmistettu haastatteleamalla useaa eri kuvausjärjestäjää. Haastateltavien henkilöiden kokemuksia on verrattu toisiinsa ja varmistettu ettei tieto ole konfliktissa. Opinnäytetyön reliabiliteettia heikentää tutkimuksen pieni otanta, sekä haastateltavien nykyinen yhteinen työskentely-ympäristö. On myös tärkeä muistaa, että opinnäytetyössä on käytetty esimerkkeinä omia kokemuksia, jotka eivät voi olla täysin objektiivisiä. Toisaalta käytännön esimerkit auttavat havainnollistamaan tutkimusta.

Tutkimuksen eettisyyteen liittyy huolellisuuden ja rehellisyyden lisäksi alakohtaisia erikoispiirteitä, joihin on omia eettisiä ohjeistuksiaan. Vastaan voi tulla myös tilanteita, joissa ohjeistuksia on sovellettava, mutta keskiössä on aina tutkimusympäristön ja -kohteen suojeleminen. (Mustajoki & Kohonen 2021.) Kaikille haastateltaville on selvennetty, miten heidän haastattelujansa käytetään ja missä tutkimus julkaistaan. Tämä on erityisen tärkeää Suomen av-alalla, jossa verkostot ovat tärkeitä ja työpiirit pieniä. Opinnäytetyössä on pidetty huoli myös siitä, ettei eri lähteiden tietoja väärin esitetä.

3 MIKÄ ON KUVAUSPAIKKA?

Kuvauspaikka on fyysisesti tarinan suurin elementti ja se myy katsojalle sen maailman. Se on kohtauksen tapahtumapaikka. Usein työryhmät käyttävät myös englannin kielestä juonnettua termiä, lokaatio, joka on synonyymi kuvauspaikalle. Tässä luvussa kerrotaan kuvauspaikan merkityksestä, käytöstä ja kriteereistä. Kuvauspaikan merkityksen hahmottaminen on tärkeää, jotta voi ymmärtää mahdollisimman hyvin kuvausjärjestäjän työtä.

3.1 Kuvauspaikan merkitys

Kuvauspaikat tukevat ja parantavat tarinaa. Ympäröivä maailma vaikuttaa valtavasti hahmoihin ja katsojan näkemykseen heistä. Jokainen kuvauspaikka ajaa jotain kohtaukselle merkityksellistä tavoitetta, mutta myös lisää sen visuaalista kiinnostavuutta ja välittää tunnetta katsojalle. Kiinnostava kuvauspaikka voi parhaimmillaan jopa tehdä muuten tavanomaisesta kohtauksesta äärimmäisen kiinnostavan ja mieleenpainuvan. (McCurdy 2011, 3.) Kuvauspaikka muuttaa myös valtavasti kohtauksen dynamiikkaa ja voi näin lisätä syvyyttä tarinaan. Esimerkiksi intiimi keskustelu perhekriisistä on hyvin erilainen täydessä bussissa, kuin hahmojen kotona.

Genre voi myös sanella minkälaisia kuvauspaikkoja tarinaan kannattaa ottaa. Kanamies-lyhytelokuvassa halusimme korostaa lasten maailman satumaisuutta, joten kuvauspaikaksi valikoitui luonnon ympäröimä, keltainen omakotitalo. Eri hahmoilla voi jopa olla kuvauspaikkoihin täysin omia väripalettejaan, jotka auttavat katsojaa erottamaan heidät (McCurdy 2011, 4). Kuvauspaikka on vankka osa tarinaa ja parhaimmillaan jopa oma hahmonsa. Kuvauspaikkaa tuleekin ajatella samalla tavalla kuin etsittävää roolihahmoa.

”Se on silmillä ja sielulla varustettu henkilö. Ihan siis, jos katson taloa, niin pyrin katsomaan, että mikä sen ilme on ja millä tavalla se tuijottaa minua. Onko sillä jotain hauskaa ilmettä tai millä tavalla se eroaa muista taloista”. (Klemola 2023.)

3.2 Hyvän kuvauspaikan piirteet

Hyvä kuvauspaikka koostuu neljästä peruspilarista. Tärkeysjärjestyksessä nämä ovat visuaalinen näyttävyys, saavutettavuus, rauhallisuus ja fasilitetit. (Rissanen 2023.) Puretaan näitä aspekteja ja summataan, mistä koostuu täydellinen kuvauspaikka.

Tärkeintä kuvauspaikalle on visuaalinen näyttävyys. Kuvauspaikan on oltava kiinnostava, mutta myös sovittava tarinan tyyliin ja sen maailmaan. Paikan on siis täytettävä ohjaajan visio. (Rissanen 2023.) Toiseen projektiin sopimaton kuvauspaikka voi olla johonkin muuhun tarinaan täydellinen, eli täysin kelvotonta kuvauspaikkaa ei oikeastaan ole.

Toiseksi tärkeintä kuvauspaikalle on saavutettavuus. Vaikka jokin paikka olisi täydellinen, ei siellä välttämättä kannata kuvata, jos kulkeminen kuvauspaikalle on hyvin vaikeaa tai mahdotonta. Siltikin vaivan näkö kuvauspaikan saavuttamiseksi voi olla sen arvoista, mikäli paikka sopii tarinaan täydellisesti. (Rissanen 2023.) Pitkät matkustamiset voivat kuitenkin tulla kalliiksi tuotannolle, joten saavutettavuutta tulee aina punnita.

Visuaalinen kiinnostavuus ja saavutettavuus riittävät jo muodostamaan loistavan kuvauspaikan, mutta kolmanneksi tärkeimpänä aspektina on rauhallisuus. Ideaalissa tilanteessa kuvauspaikalla ei kulje muita ihmisiä, tila on hiljainen, eikä työryhmä itse aiheuta ulkopuolisille häiriötä. (Rissanen 2023.) Tässä tulee vastaan myös työryhmän turvallisuus. Esimerkiksi vilkkaalla kadulla kuvaaminen asettaa työryhmän jäsenet erilaisiin vaaratilanteisiin.

Neljäntenä prioriteettina ovat kuvauspaikan tarjoamat fasilitetit. Taukotila, vessat, kaluston säilöntä ja ruokailumahdollisuudet lisäävät kuvauspaikan viihtyvyyttä työryhmälle. Tämä aspekti voi nousta prioriteettilistalla korkeammalle, mikäli kuvauspaikassa kuvataan pidempiä ajanjaksoja. (Rissanen 2023.) Projektin keskeisimpien kuvauspaikkojen tulisi täyttää tämä kohta. Kuvauspaikan arvo kasvaa, jos tilaa on runsaasti, parkkialuetta löytyy ja kuvauspaikassa on jo valmiiksi

tarpeeksi virtaa saatavilla (Klemola 2023). Etenkin suurten kalustoautojen parkkimahdollisuus lähelle on tärkeä huomioida.

Täydellinen kuvauspaikka olisi siis visuaalisesti kiinnostava, helposti saavutettava, rauhallinen ja tarjoaisi hyvät fasilitteetit työryhmälle (Rissanen 2023). Todellisuudessa nämä kaikki aspektit eivät toteudu suurimmassa osassa kuvauspaikoista, vaan tiettyjä puolia priorisoidaan tarpeen mukaan. Jos jossain osa-alueessa on puutetta, voi ratkaisu löytyä jopa kuvauspaikan naapurista, jossa voisi olla esimerkiksi lisää parkkitilaa (Klemola 2023). Puutteellisestakin kuvauspaikasta on siis mahdollista tehdä täydellinen tietyillä järjestelyillä. Aina on kuitenkin pidettävä mielessä kuvauspaikan hinta ja sopiiko se tuotannon budjettiin (MasterClass 2021). Täydellisestäkkin kuvauspaikasta voi joutua luopumaan hinnan takia.

4 KUVAUSJÄRJESTÄJÄN TYÖNKUVA ESITUOTANNOSSA

Kuvausjärjestäjän työnkuvaa on vaikea määritellä kaiken kattavasti ja tuotannon mukaan tällä voi olla erilaisia tehtäviä. Jos esimerkiksi järjestäjäryhmä on suurempi, jakautuvat tehtävät ja vastuualueet useammalle henkilölle. Tällöin kuvauspaikkoja voi etsiä erillinen scout-henkilö ja varsinaiselle kuvausjärjestäjälle jää enemmän käytännön järjestelyjä. Suomessa on kuitenkin yleistä, että kuvausjärjestäjä myös itse etsii kuvauspaikat. Tässä luvussa käydään läpi askeleittain kuvausjärjestäjän työnkuvaa esituotannon aikana, sillä ajatuksella, että hän itse myös etsii kuvauspaikat.

4.1 Kuka on kuvausjärjestäjä?

Kuvausjärjestäjä toimii eräänlaisena siltana oikean maailman ja taiteellisen työryhmän välillä. Kuvausjärjestäjä kontaktoi av-tuotannon henkilöstön ja ympäröivän maailman yhteen, kuvausten mahdollistamiseksi. Työroolissa toimitaan eräänlaisena myyjänä niin kuvauspaikan, että työryhmän suuntaan (Klemola 2023). Keskeistä kuvausjärjestäjän työlle on myös toimia logistiikkavastaavana yhdessä apulaisohjaajan kanssa (Rissanen 2023). Työn pääosa-alueet ovatkin kuvauspaikkojen hoitaminen, logistiikan huolehtiminen ja yleisten ongelmien ratkaisu. Rissanen (2023) kuvailee, että ”kuvausjärjestäjä on ikään kuin logistiikkapäällikkö ja yleismiesjantunen”. Oman työtehtävän hoitamisen lisäksi muiden auttaminen on siis ominaista ja auttaa synnyttämään luottamusta kuvausjärjestäjään.

Kuvausjärjestäjän työtehtävät ovat hyvin laajoja ja määrittyvät myös tuotantokohtaisesti. Yleisesti kuvausjärjestäjälle kuitenkin kuuluu kaikki kuvauspaikkoihin liittyvät asiat, kuten kuvauspaikkojen löytäminen, kuvauspaikkasopimukset, yhteydenpito, suhteiden luonti, sähkönsaanti, puvustus- ja maskeeraustilan sopiminen, lavastuksen kanssa kommunikointi, parkkialueet, sekä yleinen logistinen koordinointi. (Palsi-Ikonen 2023.) Eri tuotannoissa joitain asioita voidaan delegoida assistenteille tai muille osastoille, mutta yleisesti nämä kuuluvat kuitenkin kuvausjärjestäjälle. Työtehtävän merkitys on mahdollistaa kokonaisuudessaan

työryhmän saapuminen ja toimiminen kuvauspaikalla (Rissanen 2023). Kuvausjärjestäjä muun muassa organisoii kulkemisen kuvauspaikassa ja laatii työryhmälle kirjalliset ohjeet jokaista kuvauspaikkaa varten.

Kuvausjärjestäjä on HOD-rooli ja toimii näin ollen oman ryhmänsä esihenkilönä. HOD-nimike on lyhenne termistä, Head of Department ja tarkoittaa oman osastonsa johtajaa. Hyvä esihenkilö inspiroi ja motivoi tiimiään esimerkillään, eikä jätä ketään yksin vaikeroimaan (Kilpinen 2008, 187–188). Av-alalla tämä kärjistyy entisestään ja myös kuvausjärjestäjä johtaa ryhmäänsä nimenomaan esimerkin kautta. On hyvin tärkeää, että esihenkilö itse tuntee intohimoa työtehtävää kohden, jotta myös ympäröivä tiimi voi innostua (Kilpinen 2008, 191). Tiimien koko vaihtelee tuotannoittain, mutta useimmiten järjestysosastot ovat tiiviitä muutaman henkilö ryhmä, jolloin etenkin esihenkilön motivaatio tarttuu muihinkin.

Hyvin tärkeä osa kuvausjärjestäjän työtä on edustaa kuvauksen ulkopuolista henkilöä tuotantoryhmälle, oli se sitten kuvauspaikan tai ajoneuvon omistaja. Kuvausjärjestäjä on ainoa henkilö, joka selkeästi turvaa ulkopuolisten henkilöiden omaisuutta. (Klemola 2023). Jokaisella on kuvauksissa oma tehtävänsä ja onkin helppoa unohtaa, että kuvauspaikka kuuluu aina jollekin ja sitä on kohdeltava kunnioituksella. Kuvausjärjestäjä edustaa toki myös toiseen suuntaan, tuotantoa ulkopuolisille henkilöille ja selittää heille kuvauksesta kansankielellä, jolloin hyvät sosiaaliset taidot ovat tärkeitä (Klemola 2023). Kuvausjärjestäjä on juuri tästä syystä silta, joka tuo kummankin osapuolen intressit ilmi ja antaa niille yhtymäkohdan.

4.2 Käsikirjoituksen purkaminen

Kuvausjärjestäjä lukee käsikirjoituksen useaan kertaan tuotannon aikana. Ensimmäisellä kerralla luetaan tarina läpi ajatuksella ja muodostetaan itselle selkeä kuva sen maailmasta. Vasta seuraavilla lukukerroilla käsikirjoitukseen tehdään merkintöjä ja koostetaan lokaatiopurku. (Palsi-Ikonen 2023.) Jokaisesta kohtauksesta pitäisi tulla ilmi vuorokaudenaika, toiminta, ketä kohtauksessa esiintyy ja missä kohtausta tapahtuu. Nämä peruselementit ovat aina läsnä käsikirjoituksessa.

Purettaessa ne tuodaan sana sanalta esille ja analysoidaan. (McCurdy 2011, 40.) Jos jokin elementti on epäselvä tai ei käy ilmi käsikirjoituksesta, kannattaa konsultoida ohjaajaa. Jo ennen käsikirjoituksen lukemista kuvausjärjestäjän tulisi olla tietoinen tuotannon koosta ja käytettävistä resursseista, jotta voi asennoitua tarinaan ja sen toteutukseen oikein.

On hyvin yleistä, että esituotannon alkaessa on jo olemassa jonkinlainen lokaatiopurku. Tämän on voinut tehdä tuottaja tai apulaisohjaaja budjetin ja aikataulun selvittämiseksi, mutta nämä purut ovat usein hyvin mekaanisia. (Rissanen 2023.) Kuvauspaikkajärjestäjän kannattaakin käydä vielä itse läpi kuvauspaikat ja tarkistaa onko käsikirjoituksessa samasta paikasta puhuttu monella eri nimellä. Lokaatiopurusta tulee selvittää kuvauspaikan nimi, kuvauksen kesto päivinä ja kuvauksen päivämäärä (Rissanen 2023). Samaan taulukkoon voi tuotannon myöten päivittää kuvauspaikkojen osoitteita, yhteystietoja, hintoja ja muita huomioita. Tai kuvausjärjestäjä voi tehdä erillisen dokumentin tällaiselle informaatiolle, kunhan tieto on jossain ylhäällä. Tärkeintä on, että kuvauspaikoista on jonkinlainen lokaatiopurku (Liite 1), jotta kuvausjärjestäjä pysyy ajan tasalla. Suositeltavaa olisi myös, että purun yhteydessä kuvausjärjestäjälle toimitettaisiin lavastajan tai ohjaajan referenssikuvia toivotuista kuvauspaikoista, tai edes kirjallista kuvailua tyyli suunnasta (Klemola 2023). Tämä korostuu etenkin tarkempien genreteosten tuotannoissa, kuten lastenelokuviissa, jolloin myös lavastajan rooli kasvaa kuvauspaikkojen suunnittelussa.

Kuvausjärjestäjän tulee löytää tekstin pienetkin nyanssit ja jopa lukea rivien välistä. Voidakseen löytää kohtaukseen sopiva kuvauspaikka, on tunnettava siihen assosioitavat hahmot hyvin. Esimerkiksi hahmon kotia voi etsiä vasta, kun ymmärtää hahmon tyyliä ja taloudellista asemaa. (McCurdy 2011, 40.) Dramaturgian ymmärtäminen onkin tärkeää kuvauspaikkojen ideoinnissa, vaikka kuvausjärjestäjä ei itse suoranaisesti tuota dramaturgista sisältöä. On hyvin yleistä, että käsikirjoituksessa ei kuvailla tarkasti tapahtumapaikan tunnelmaa tai ympäristöä (Rissanen 2023). Tällöin etenkin oma harkinta tulee tarpeeseen, sekä käsikirjoittajan tai ohjaajan konsultointi.

Kun kuvausjärjestäjä on muodostanut itsellensä kuvan tarinasta ja sen paikoista, hän ottaa yhteyden ohjaajaan. Ohjaajan kanssa käydään läpi ajatuksia ja linjauksia sekä selvitetään, onko tällä selkeitä visioita kuvauspaikoista. Tähän keskusteluun kannattaa ottaa mukaan lopulta myös lavastaja ja kuvaaja. (Palsi-Ikonen 2023.) Ohjaajalla on suurin päätävävalta kuvauspaikoista, mutta on tärkeää huomioida kuvaajan ja lavastajan huomiot kuvauspaikan vaatimuksista. On tärkeää saada taiteellisessa vastuussa olevalta tiimiltä tietoon, jos heillä on jo jokin visio paikoista, jotta välttyään turhalta työltä kaikkien osalta (Rissanen 2023). Kommunikaatio on tärkeää, koska jokainen lukija näkee käsikirjoituksen kartanon, talon tai kahvilan eri tavalla.

Tietyt kuvauspaikat voivat vaatia erilaisten ammattilaisten konsultointia, jos kuvausjärjestäjällä tai ohjaajalla ei ole entuudestaan tietoa, millaiseen paikkaan jokin asia oikeasti sijoittuisi (Palsi-Ikonen 2023). Esimerkiksi etsiessäni kuvauspaikkoja Koskisen kolmannelle tuotantokaudelle, piti selvittää millaisessa rakennuksessa pioneerikilta säilyttäisi dynamiittia. Tähän tilanteeseen vastaus löytyi lainsäädännöstä. Kannattaa myös konsultoida muita alueen kuvausjärjestäjiä, sillä heillä voi hyvinkin tulla mieleen jokin aikaisemmin käytetty, saman tyyppinen kuvauspaikka (Palsi-Ikonen 2023). Ja toki kaikki omat verkostot, alalla ja sen ulkopuolella, kannattaa ottaa käyttöön.

4.3 Scouttaaminen

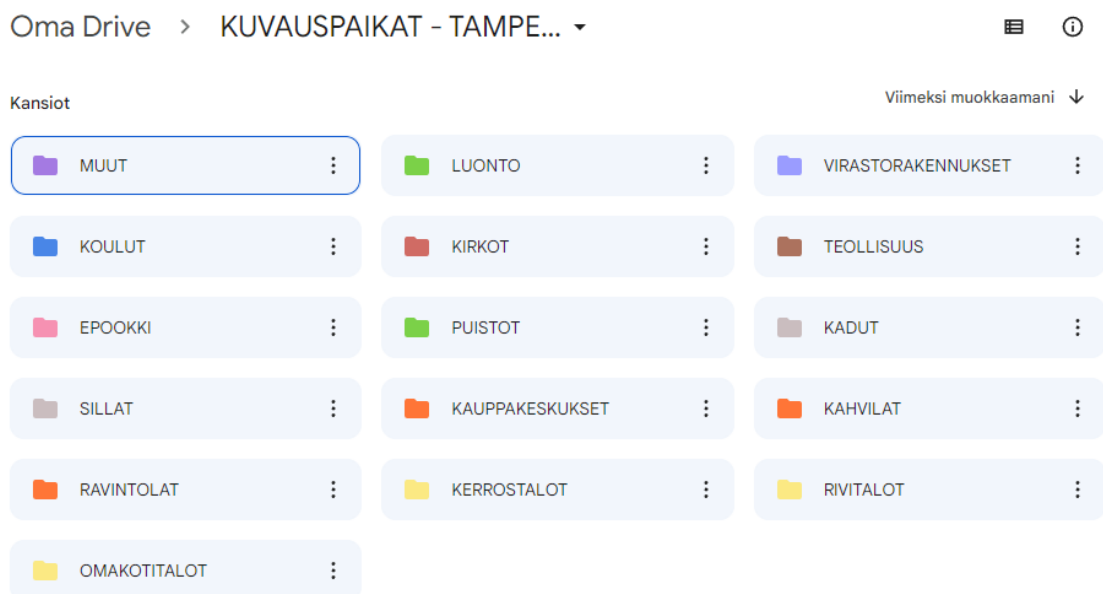
Scouttaaminen tarkoittaa kuvauspaikkojen etsimistä käsikirjoituksen tai ennalta määriteltujen speksien mukaisesti. On mahdollista, että scoutataan jotain määrittelemätöntä kuvauspaikkaa, joka sopisi tarinaan ja näin ollen myös taiteellista vastuuta on enemmän kuvausjärjestäjällä. Tämä on kuitenkin Suomessa hyvin harvinaista ja useimmin etsittävät paikat määritellään etukäteen. (Rissanen 2023.) Suomen av-alan tiukkojen budjettien ja aikataulujen valossa tällainen sokeasti scouttaaminen on melko tehotonta työskentelyä. Suuntaviivat scouttaamiseen eivät saa kuitenkaan olla liian tiukat, jotta kuvausjärjestäjälle jää tilaa toteuttaa omaa harkintaa, eikä kuvauspaikasta tule liian tarkka löydettäväksi (Klemola 2023). Jos kuvauspaikasta on etukäteen määriteltä jokin yksityiskohta, voi

olla miltei mahdotonta löytää kaikki kriteerit täyttävä paikka. Toisaalta jos toivomuksia ei kuvailla tarpeeksi tarkasti, joutuu tilanteeseen, jossa mitään ehdotusta ei kelpuuteta, muttei myöskään tiedä mitä etsisi.

Kuvauspaikkoja kannattaa etsiä tärkeysjärjestyksessä, niin että ensin haetaan tarinan päälokaatiot ja jopa kuvausten aikana voi vielä lyödä lukkoon pienempiä kokonaisuuksia (Rissanen 2023). Tarinan tärkeimpiä kuvauspaikkoja ovat paikat, joissa on paljon kohtauksia ja dramaturgisesti, tai teknillisesti merkittäviä kohtauksia. Pääkuvauspaikkaan kannattaa aina laittaa eniten työaikaa, mutta kiireellisessä aikataulussa voi aloittaa etsimällä ensimmäisenä kuvattavan kuvauspaikan, stressin helpottamiseksi (Klemola 2023). Etenkin sarjoissa on hyvin yleistä, että kuvataan samana päivänä useammassa kuvauspaikassa, jolloin myös päiväkohtaisesti voi syntyä omia pääkuvauspaikkojaan. Kun tiedossa on päivän tärkein kuvauspaikka, kannattaa etsiä muita päivän paikkoja tämän lähistöltä logistiikan helpottamiseksi (Palsi-Ikonen 2023). Scouttaaminen tulee siis toteuttaa järjestelmällisesti, aloittaen suurimmista kokonaisuuksista.

Scouttaaminen helpottuu omalla tavallaan kokemuksen kautta. Kaikki scoutatut kuvauspaikat kannattaa, kuvineen, tallentaa esimerkiksi Google Driveen. Sieltä voi sitten näyttää aina uusissa tuotannoissa olisiko jokin aikaisempi paikka sopiva myös kyseiseen tarinaan. (Rissanen 2023.) Tällaisessa arkistoinnissa tärkeintä on selkeä kansiorakenne kuvauspaikkatyypeittäin, josta alla esimerkkikuva. Tietty myös yhteystiedot tulee säästää, mutta ne kannattaa pitää turvallisemmassa paikassa, kuten omalla ulkoisella kovalevyllä. Vaikka aikaisempia paikkoja ei valittaisikaan, voi niistä saada silti hyvää suuntaa etsittäviin kuvauspaikkoihin (Klemola 2023). Ja tietysti kokemuksen kautta karttuu myös aluetuntemus, jolloin kuvauspaikkojen etsiminen tehostuu ja helpottuu kerta kerralta.

Esimerkki arkistointirakenteesta (Kuva: Eemeli Reijonen 2023)

Scouttaaminen on hyvin pitkälti paikallistuntemusta, mutta myös uteliaisuutta. Kuvausjärjestäjän onkin oltava rohkea ja kiinnostunut löytämään uusia paikkoja, sekä jopa valmis eksymään. Tämä pätee myös työajan ulkopuolella, jolloin hyvä kuvausjärjestäjä pitää aina silmät auki ja tarkastelee miten ympäröivä maailma voisi toimia kuvauksessa. (Rissanen 2023.) Kuvausjärjestäjän on siis hyvä olla henkilönä kiinnostunut ympäristöstään ja persoonaltaan tarkkaavainen. Esimerkiksi Kanamies-lyhytelokuvan kuvauspaikka löytyi, koska näin sattumalta ohi ajaessa talon, joka voisi sopia täydellisesti tarinaan.

Usein parhaat kuvauspaikat löytyvätkin umpimähkään ajellessa. Kuvausjärjestäjän kannattaa ehdottomasti tehdä taustatyötä, kontaktoida paikkoja, suunnitella ja varustautua, mutta jossain kohtaa on lähdettävä ulos etsimään. (McCurdy 2011, 101–102.) Kuvausjärjestäjän on oltava myös reipas ja hypättävä autosta ulos kävelemään ja tutkimaan paikkoja yksityiskohtaisemmin. Moni hieno paikka jää huomaamatta autossa istuen. Scoutatessa pääsee tapaamaan paljon uusia ihmisiä ja näkemään hienoja paikkoja, joten kuvausjärjestäjän on oltava reipas uusissa tilanteissa (Film Career Finder 2023). Paikkoja kiertäessä täytyy asennoitua löytämään hienoja paikkoja kierrellen, mutta myös kohtaamaan näiden paikkojen omistajia.

4.3.1 Valmiiksi määritellyt kohteet

Mikäli käsikirjoitukseen on valmiiksi määritelty jokin paikka nimellä, eikä ohjaajalla ole siihen poikkeavaa visiota, voi kuvausjärjestäjä alkaa suoraan selvittämään saneltua paikkaa. Kannattaa kuitenkin kehittää varmuudeksi toinen vastaava vaihtoehto, mikäli käsikirjoituksen kuvauspaikka ei onnistu. (Palsi-Ikonen 2023.) Käsikirjoituksessa voi olla esimerkiksi sijoitettu kohtauksia Näsinneulaan, Suomenlinnaan tai muuhun tunnettuun kohteeseen.

Kuvausjärjestäjä voi tietää jo käsikirjoitusta purkaessa, että jokin kuvauspaikka ei ole mahdollinen. Syitä tähän voi olla budjetti, aikataulu, kuvauslupien vaikeus, tai muu hankaloittava tekijä. Tällöin ohjaajalle tarjotaan vaihtoehtoista ratkaisua kohtauksen toteuttamiseen. (Palsi-Ikonen 2023.) Tärkeintä on ymmärtää kohtauksen dramaturginen merkitys ja tarjota vaihtoehtoa, joka edelleen täyttää sen tarkoituksen.

4.3.2 Yksityiskohteet

Yksityiskohteet ovat yksityishenkilöiden, yritysten tai organisaatioiden omistamia potentiaalisia kuvauspaikkoja. Näihin kohteisiin on saatava omistajan lupa kuvata sisältöä, sekä levittää tallennettua materiaalia. Yksityiskohteet ovat yleisesti kustannustehokkaita ja sopivat pienempibudjettisiin tuotantoihin. (McCurdy 2011, 65–66.) Tästä syystä näitä suositaankin paljon suomalaisissa AV-tuotannoissa, joissa budjetit ovat usein pienempiä kuin kansainvälisissä.

Hyvin yleinen yksityiskohde mille tahansa tarinalle on jonkin hahmon koti. Yleensä näitä kohteita etsitään läheltä muita päivän kuvauspaikkoja (Palsi-Ikonen 2023). On toki joitain tarinan koteja, joissa voidaan kuvata itsessään kokonainen päivä, tai jopa päiviä. Kun etsitään tietyltä alueelta koteja kuvauspaikaksi, jaetaan postiluukkuihin infolomakkeita, tai käydään suoraan ovella kysymässä kiinnostusta kuvaukseen (Palsi-Ikonen 2023). Myös sosiaalisen median kautta on mahdollista hakea koteja kuvauspaikaksi. Esimerkiksi paikalliset Facebook-ryhmät ovat loistavia hakupalstoja.

Kanamies-lyhytelokuvaan etsimme hyvin tarkkaa kuvauspaikkaa. Lyhytelokuvan pääkuvauspaikka oli värikäs omakotitalo, josta piti löytyä iso piha, autotalli, lapsen makuuhuone ja ympäröivää luontoa. Tässä tapauksessa piti myös löytää kuvauspaikka läheltä lapsinäyttelijöiden koteja, jotta heidän työaikaansa ei kuluisi matkustamiseen. Lähdimme siis ohjaajan kanssa kiertämään tiettyä asuinalueita jalan ja jätimme kuvauspaikkahaku-infopapin (Liite 2) hyvältä näyttäviin taloihin. Näiden hakujen kautta saimmekin oman suosikkivaihtoehtomme, joka täytti kaikki kriteerit. Tästä kohteesta kuva alla. Tämä työtapo toimi lyhytelokuvaan, jossa kaikki kohtaukset olivat tämän kuvauspaikan äärellä. Mutta ei välttämättä olisi kovin tehokasta ohjaajan ajankäyttöä esimerkiksi televisiosarjaan, jossa kuvauspaikkoja on runsaasti enemmän.

Kanamies-lyhytelokuvan kuvauspaikka (Kuva: Hilda Polamo 2022)

Jos kuvauspaikaksi halutaan jotain tiettyä yritystä, auttaa kuvausjärjestäjää suuresti hyvä verkosto. Verkostojen kautta voi selvittää esimerkiksi miten tiettyä yritystä tai organisaatiota kannattaa lähestyä. Jos tällaista väylää ei ole, pitää vain etsiä nettisivujen tai asiakaspalvelun kautta, kuka voisi heidän päästään neuvotella kuvauksesta. Tällainen henkilö voi olla itse toimitusjohtaja, tai vaikka markkinointipäällikkö, eli yhteystaho on tapauskohtaisesti selvitettävä. (Palsi-Ikonen 2023). Tärkeää tällaisia kohteita lähestyessä on löytää oikea taho, jolle myydä

heidän tiloissaan kuvaaminen hienona mahdollisuutena. Koskinen-sarjaa varten olen lähestynyt monia yrityksiä ja organisaatioita. Osa innostuu pelkästään kuvauksen tuomasta näkyvyydestä, kun taas osa neuvottelee kuvaamisesta suoraan tilavuokrana. Budjetin kannalta on tietysti aina hyvä, jos tilan saa kuvaukseen edes osittain näkyvyyden varjolla.

4.3.3 Julkiset kohteet

Julkiset kohteet ovat jonkin hallinnollisen elimen omistamia kuvauspaikkoja. Omistaja voi olla esimerkiksi valtio, kaupunki, maakunta tai jokin valtion palveluorganisaatio. (McCurdy 2011, 66.) Suomessa tällaisia organisaatioita olisivat esimerkiksi Poliisi, Tulli, VR ja ELY-keskus. Julkisille kohteille on tyypillisesti tarkempia lupahakemuksia, standardisoidut hinnat, sekä vakuutusvaatimus (McCurdy 2011, 66–67). Tuotantoyhtiöllä toki tulee olla joka tapauksessa jonkinlainen vakuutus voimassa, kuvattiin tuotantoa julkisessa kohteessa tai ei.

Aluekohtaisesti eri kaupungeilla on omat prosessinsa ja vastuualueensa julkisten paikkojen kuvauslupiin. Kuvausjärjestäjä muodostaa oman verkoston alueensa vastaaviin henkilöihin, joiden kautta lupia haetaan. Esimerkiksi Tampereen kaupungilla on erittäin toimiva ja avulias malli, jonka kautta tieto liikkuu taholta toiselle. (Palsi-Ikonen 2023.) Suuremmissa kaupungeissa onkin tarkkoja prosesseja kuvaukseen. Pienemmillä paikkakunnilla, joissa ei ole aikaisemmin kuvattu, voikin joutua tekemään enemmän töitä, mikäli valmista infraa kuvaukseen ei löydy.

Normaalisti katulupa-asioissa toimitaan vastuualueittain, jolloin eri henkilöt vastaavat eri kaupunginosista. Koska kuvauksia tehdään kuitenkin hyvin limittäin eri osissa kaupunkia, pyritään Tampereella pitämään lupa-asioissa sama henkilö tuotannon yhteyshenkilönä. Samalla pyritään siihen, että lupien käsittelijät antavat katulupia samoilla vaatimuksilla. (Korpela 2023.) Suurissa kuvauskaupungeissa, kuten Helsinki ja Tampere, onkin tärkeää, että jokaista tuotantoa käsitellään tasapuolisesti riippumatta luvan käsittelijästä. Kuvausjärjestäjän tulee selvittää miten nämä prosessit toimivat omassa toiminta-alueessaan.

Kuvauspaikkaa julkiselta paikalta hakiessa, tärkeintä on aloittaa omista suunnitteludokumenteista. Hakemukseen kannattaa lisätä valokuvia kuvauspaikasta ja kuviin on hyvä tehdä merkintöjä auttamaan kuvauksen havainnollistamisessa. Ilmakuvakarttaan tulee merkitä kuvausalue, kaluston paikat, näyttelijöiden toiminta-alue, sekä erikoisrekvisiitat, kuten liikkuvat autot. (Korpela 2023.) Kuvausjärjestäjän tulee siis saada julkisilla paikoilla kuvaamisesta mahdollisimman hyvä käsitys itse, jotta voi hakea oikeanlaiset luvat, oikeanlaisilla dokumenteilla. Asioiden ei tarvitse olla metrin tarkkuudella merkattu, mutta tarpeeksi selkeästi, että kuvauksen aidot vaatimukset välittyvät hakemuksessa (Korpela 2023). Nyrkkisääntönä on, että tietoa kuvauksesta ei voi lupahakemuksessa olla liikaa. Myös parkkialueiden tarve tulee ilmaista selkeästi hakemuksessa ja esimerkiksi Tampereen kaupunki antaa pysäköintitilaa kuvausryhmien käyttöön sovitusti (Korpela 2023). Tämä voi kuitenkin vaihdella alueittain ja kannattaakin selvittää hyvissä ajoin, antaako kuvauskaupunki parkkialueita kuvausryhmän käyttöön.

Tärkeintä missä tahansa julkisella paikalla kuvaamisessa on lähteä lupien kanssa liikkeelle ajoissa. Etenkin jos tiedossa on jotain haastavampaa, kuten isoja stuntteja, tulee hakemuksen käsittelyyn varata enemmän aikaa ja tuotannon budjettia. Kaupunki voi myös tietää, että jokin alue ei ole hyvä kuvaukseen, koska siellä ollaan aloittamassa isoa työmaata. (Korpela 2023.) On siis molempien osapuolten etu lähteä liikkeelle mahdollisimman aikaisin. Kannattaa myös harkita tarkkaan mihin kuvausta suunnittelee, koska kaupungin keskeisemmät paikat vaativat aina tarkempia järjestelyjä ja ovat myös kuvaustilanteessa haastavia (Korpela 2023). Jos jotain kohtausta ei ole syytä kuvata keskellä vilkasta katua, kannattaa se suosiolla kuvata jossain muulla rauhallisemmalla kadulla.

Kuvausjärjestäjän ei myöskään kannata missään nimessä ottaa hakemuksia omiin nimiinsä, vaan aina tuotantoyhtiön vastuulle. Tällöin mahdollisissa onnettomuustilanteissa kuvausjärjestäjä ei ole yksin vastuussa. Tämä on myös laskutuksen kannalta varmempaa. (Korpela 2023.) Tämä on hyvä muistisääntö kaikkiin kuvausjärjestäjän laatimiin sopimuksiin ja hakemuksiin, jotta vastuu pysyy aina tuotantoa toteuttavalla organisaatiolla, eikä yksittäiselle henkilölle.

4.4 Recce

Recce on tutustumisreissu potentiaaliseen kuvauspaikkaan. Reccellä kierretään läpi eri vaihtoehtoja ja päätetään missä kuvaus toteutetaan. Reccejä järjestetään lukuisia ja kuvausjärjestäjän mukana on tyypillisesti ohjaaja, kuvaaja, lavastaja, tuotantopäällikkö, sekä joskus myös tuottaja. (Palsi-Ikonen 2023.) Kuvauspaikkaa on miltei mahdotonta valita ilman siellä käyntiä, joten reccet ovat äärimmäisen tärkeä osa kuvausjärjestäjän työtä.

Recce on itsessään vielä vahva osa scouttaamista. Sen tarkoituksena on kuitenkin kiertää mahdollisia kuvauspaikkoja läpi ja löytää niistä sopivin vaihtoehto. Reccellä voidaan siis käydä katsomassa vaikka kolmea eri vaihtoehtoa saman hahmon kodiksi. Tällöin myös aloitetaan jo kuvasuuntien suunnittelua ja pohditaan kohtausten toimivuutta kyseisessä paikassa. (Rissanen 2023.) Joitain vaihtoehtoja voidaan karsia toki jo kuvien perusteella pois, mutta varmin tapa tehdä päätöksiä on käydä paikan päällä katsomassa. Ensimmäisiä reccejä voidaan nimittää vielä tarkemmin scout-recceiksi, koska pääpaino on niin vahvasti uusien paikkojen katsomisella (Klemola 2023). Scout-recceillä ollaan vahvasti vielä suunnitteluvaiheessa, joten ilmapiiri on usein rento ja avoin.

Reccellä ollaan katsomassa paikkoja, joita kuvausjärjestäjä kokee itse hyväksi vaihtoehtoiksi, joten tämän kannattaa tuoda paikan hyvät puolet ilmi. Tärkeintä on kuitenkin muiden kuuntelu. Jos paikassa onkin jotain puutteita, voi kuvausjärjestäjä tutkia löytyisikö läheltä jotain tarpeen täyttävää. (Klemola 2023.) Kuvausjärjestäjä on reccellä omalla tavallaan myymässä kuvauspaikkaa, niin työryhmälle, kuin myös paikan omistajalle. Eikä kuvausjärjestäjän kannata lähteä myymään paikkaa, johon ei itse usko, joten reccele ei kannata mennä paikkoihin, jotka eivät toimi tarpeeseen (Klemola 2023). Toki jotkin puutteet voivat käydä ilmi vasta reccellä, jolloin ei kannata pelätä paikan hylkäämistä.

Kanamies-lyhytelokuvan reccellä kävimme ohjaajan, kuvaajan ja lavastajan kanssa katsomassa kahta eri vaihtoehtoa tarinan pääkuvauspaikaksi. Meillä oli myös kolmas vaihtoehto, mutta käynti siellä peruuntui viime hetkellä. Katsoimme

molemmat vaihtoehdot tarkkaan läpi, ottaen kuvia ja pohdimme kohtausten sijoitumista kyseiseen kuvauspaikkaan. Valinta oli lopulta helppo, sillä ensimmäinen vaihtoehto täytti tarpeemme huomattavasti paremmin. Lisäksi toisessa vaihtoehdossa kaikki asukkaat eivät selkeästi olleet kovin innostuneita kuvauksesta, joten siellä kuvaaminen olisi ollut melkoinen riski. Emme lopulta käyneet vierailmassa kolmannessa vaihtoehdossa, koska ensimmäinen vaihtoehto täytti kaikki tarpeet ja jopa ylitti ne jossain määrin. Reccettäessäkin kannattaa pohtia työryhmän ajan käyttöä. Jos jokin kuvauspaikka toimii hyvin, ei muita vaihtoehtoja ole pakko käydä katsomassa.

4.5 Techrecce

Techrecce on tekninen kuvauspaikkoihin tutustuminen. Techreccellä kierretään läpi vain valittuja kuvauspaikkoja. Tämän kierroksen aikana määritellään kaikki tekniset asiat, kuten autojen paikat, sähköt, vessat ja muut erikoispiirteet kuvauspaikalle. (Palsi-Ikonen 2023.) Techreccen tarkoitus on sopia yhdessä kaikki käytännön asiat, kun taas reccellä oltiin enemmän sisältöpainotteisesti liikkeellä. Techrecce on tyypillisesti hyvin pitkä kierros ja kestää koko päivän, kun taas reccellä voidaan käydä vaikka vain muutamassa eri kohteessa (Rissanen 2023). Tämän takia techreccen järjestäminen on recceä vaativampaa.

Techreccellä tulisi olla kuvausjärjestäjän mukana ainakin ohjaaja, kuvaaja, lavastaja, valaisija, apulaisohjaaja, tuottaja, tuotantopäällikkö ja ideaalasti myös äänittäjä, mutta tätä ei kaikissa tuotannoissa oteta mukaan (Palsi-Ikonen 2023). Äänijätetään helposti budjettisyistä huomioimatta, joten kuvausjärjestäjällä on oltava tarpeeksi hyvä käsitys äänipuolesta, että voi ajaa heidän etujaan. Alkuunsaakaan ei kannata scoutata sellaista paikkaa, jossa on suuria äänihaittoja. Kuvausjärjestäjällä kannattaa olla techreccellä aina mukana oma assistentti, jolloin toinen voi olla puhumassa kuvauspaikan omistajan kanssa ja toinen taas kuvausryhmän kuuntelijana (Klemola 2023). Tämä on toki myös hyödyllistä assistentille, jotta hän tuntee kuvauspaikat ennen kuvauksia.

Kuvausjärjestäjän tärkeimmät työkalut techreccellä ovat muistiinpanovälineet, sillä tärkeää tietoa tulee rutkasti. Kuvausjärjestäjän on otettava kaikki olennainen tieto kuvauspaikasta ylös ja mahdollisesti kaivettava sitä päättäviltä henkilöiltä, jos sitä ei meinaa tulla läpi. Techrecce on tilanne, jossa kaikkien osapuolten tulisi päästä selkeyteen kuvauspaikkaan liittyvistä asioista, joten päätöksiä on saatava aikaiseksi. (Klemola 2023.) Kuvauspaikalla on turha käydä techreccellä, jos esimerkiksi kuvasuuntia ei ole suunniteltu valmiiksi. Jotkin kuvauspaikat voivat myös vaatia tarkkoja suunnitelmia, etenkin jos ollaan jonkin yrityksen yksityistiloissa (Klemola 2023). Tällöin on pahimmillaan vaarana, että kuvauspaikka peruuntuu, eli techreccelle tulee mennä vasta kun suunnitteluvaihe on valmis. Tämä edellyttää valmistelutyötä etenkin ohjaajalta ja kuvaajalta, eli kommunikaatio heidän kanssaan on hyvin tärkeää.

Techrecceihin kannattaa aina varata mahdollisimman paljon aikaa. Hyvä suunnittelu johtaa asioiden toimivuuteen kuvauksissa, joka taas pitää tuotannon aikataulussa. (Klemola 2023.) Suomessa kaikkia kuvauspaikkoja ei välttämättä käydä katsomassa techreccellä, eikä katsottaviin paikkoihin ole tarpeeksi aikaa. Tällöin yksittäisiin päiviin pitää mahduttaa suuri määrä katsottavia kuvauspaikkoja. Etenkin sarjoissa kuvauspaikkoja on todella paljon, jolloin techreccejä pitäisi olla huomattavasti enemmän (Rissanen 2023). Kuvauspaikoilla on suorastaan turha käydä, jos niissä ei voida viettää tarpeeksi aikaa tai niitä on päivässä liian paljon. Techrecce ei saisi olla taukoineen yli kahdeksan tunnin mittainen, tai kukaan ei jaksakaan keskittyä suunnitteluun loppupäivästä (Klemola 2023). Tämä on kuitenkin pitkälti poissa kuvausjärjestäjän käsistä ja usein onkin pärjättävä tiukoilla aikatauluilla.

Techreccejä järjestäessä Koskinen-sarjan kolmannen kauden kuvauksiin, jouduttiin priorisoimaan tiettyjä kuvauspaikkoja. Ensin järjestettiin tärkeimmät kuvauspaikat, jonka jälkeen katsottiin vielä mitä pienempiä kokonaisuuksia saataisiin mahdutettua mukaan. Techreccen järjestäminen on työläs tehtävä, johon oppoa helposti kokonainen päivä. Aikataulut tulisi saada sopimaan niin, että ne kävisivät kuvauspaikkojen omistajille, mutta olisivat myös toisiinsa suhteessa järkeviä. Turhia siirtymiä, sekä tyhjiä aukkoja päivän aikana tulee välttää. Aikatauluihin lisättiin

valaisijan pyynnöstä myös kohtauserot kuhunkin kuvauspaikkaan, joka osoitettiin erittäin hyväksi tavaksi varmistaa, että kaikista kohtauksista puhuttiin asiat läpi. Valitettavasti näihin techrecceihin täytyi saada valtava määrä kuvauspaikkoja mukaan, jolloin aikaa oli jokaiseen rajallisesti ja päivät olivat pitkiä. Osalla techrecceistä oli käytössä minibussi, jolloin työryhmä pystyi käymään asioita läpi myös ajomatkoilla ja näin ollen käyttämään aikaa tehokkaammin. Tätä tulisi hyödyntää aina kuin se vain on mahdollista.

4.6 Kuvauspaikka muokkaamassa käsikirjoitusta

Oikeaan paikkaan kirjoittaminen on aina parempi kuin mielikuvaan. Ideaalissa tilanteessa käsikirjoitusta muokataan vielä kuvauspaikan löydyttyä. Tämä toimintatapa on kuitenkin ajan saatossa vähentynyt, koska tuotantojen aikataulut ovat tiukentuneet. (Klemola 2023.) Kuvausjärjestäjä saatetaan palkata tuotantoon vasta, kun käsikirjoittajan työt ovat jo päättyneet. Kuvauspaikat muokkaavat käsikirjoituksen toimintaa aina jonkin verran, mutta muutokset jäävät usein ohjaajan muistiinpanoihin, eivätkä päädy käsikirjoitukseen asti (Palsi-Ikonen 2023). Jos ohjaaja on myös käsikirjoittaja, voi hän muuttaa kohtausta myös käsikirjoitukseen, mutta muutokset eivät välttämättä ole tarpeeksi suuria, että tälle olisi tarvetta. Kuvauspaikka on todella otollinen, jos se tarjoaa enemmän kuin käsikirjoituksessa osattiin alun perin toivoakkaan (Klemola 2023). Ei siis kannata lähteä varta vasten etsimään paikkoja, jotka muokkaisivat käsikirjoitusta, mutta jos paikka tarjoaa jotain uniikkia, kannattaa sitä hyödyntää.

Kanamies-lyhytelokuvan kuvauspaikka päättyi muokkaamaan käsikirjoitusta huomattavasti. Tarinassa, lasten leikissä pahis on vanginnut päähahmon pikkusiskon. Tämä oli kirjoitettu alun perin niin, että pikkusisko on sidottu kiinni puuhun ja veljet unohtavat vapauttaa hänet siitä. Kuvauspaikan pihasta löytyi kuitenkin vanha perunakellari, josta kuva alla. Kellari sopi täydellisesti elokuvan maailmaan ja oli huomattavasti kiinnostavampi kuin puu. Kohtaus kirjoitettiin uudelleen, niin että sisko onkin vangittu tuohon perunakellariin, jolloin myös siskon unohtuminen

oli uskottavampaa. Emme lähteneet etsimään paikkaa, jossa kohtaaminen toimisi paremmin, mutta kuvauspaikka tarjosi kiinnostavamman tavan toteuttaa tarina ja hyödynsimme sitä.

Kanamies-lyhytelokuvan kuvauspaikan maakellari (Kuva: Hilda Polamo 2022)

4.7 Sopimusten laatiminen

Julkisilla paikoilla kuvaaminen on sallittu, ilman erillistä lupaa. Yksityistiloissa taas tulee olla aina omistajan lupa. Julkiset paikatkin vaativat erillisiä lupia, jos sieltä löytyy jotain tekijänoikeuksellisesti suojattua materiaalia, kuten taideteoksia. Pysyvät taideteokset, kuten patsaat eivät vaadi erillistä kuvauslupaa, mikäli niiden kuvaamistarkoitus ei ole kaupallista. Julkisilla paikoilla voi olla omia säädöksiään asioihin, joita ei saa kuvata. Esimerkiksi sairaalassa potilaiden kuvaaminen ei ole sallittua. (Kopiosto n.d.) Kuvauspaikkoja valitessa tulee punnita, onko järkevää kuvata paikassa, josta löytyy runsaasti tekijänoikeuksellisia teoksia. Jos kuvausjärjestäjä on epävarma, tarvitseeko kuvaamiseen lupaa tai sopimusta, kannattaa se hakea varmuudeksi.

On mahdollista, että kuvauspaikkasopimukset (Liite 3) laatii joku henkilö tuotantoryhmästä, mutta yleisesti kuvausjärjestäjä tekee sopimukset itse. Tähän kuitenkin kannattaa pyytää tuotantoyhtiöltä heidän oma sopimus pohjansa. Tai vähintään tuotantoyhtiön täytyy hyväksyä kuvausjärjestäjän laatima sopimus pohja. (Klemola 2023.) Omin päin ei missään nimessä voi lähteä tekemään sopimuksia tuotantoyhtiön nimissä. Muuten on kuitenkin positiivista, että kuvausjärjestäjä hoitaa itse sopimukset, etenkin yksityiskohteiden kanssa (Klemola 2023). Ja kuten aikaisemmin mainittu, virallisissa lupa-asioissa aina tuotantoyhtiön nimiin.

Tuotanto voi neuvotella sopimukset kuvausjärjestäjän puolesta joihinkin paikkoihin, jos kyseessä on jokin suurempi yhteistyökuvio. Ja kun sopimuksia solmitaan itse, käydään ne kuitenkin läpi tuotannon kanssa, jotta kukaan ei itse sovi mitä sattuu. (Palsi-Ikonen 2023.) Tärkeintä on, että sopimuksen kaikille osapuolille tulee selkeä kuva sopimuksesta ja siihen liittyvistä asioista, kuten hinnasta ja kuvatun materiaalin käytöstä. Sopimuksen tulee aina olla kirjallinen, vaikka suullinenkin sopimus on sitova (Reinikainen 2017). Jälkeenpäin on mahdotonta todistaa mitä tarkkaan on sovittu ja sopijapuolet voivat jopa muistaa sovittun täysin eri tavalla. Sopimukseen tulee määritellä tarkasti mihin sitoudutaan, mikä on kummankin sopijapuolen vastuu ja mitä seuraa vastuun rikkomisesta (Reinikainen 2017). Tämä on erityisen tärkeää, jos kuvaus esimerkiksi siirtyy tai peruuntuu.

5 KUVAUSJÄRJESTÄJÄNÄ SUOMESSA

Suomen av-alalla on tiettyjä erityispiirteitä, jotka poikkeavat esimerkiksi Yhdysvaltojen av-teollisuudesta. Keskeinen tekijä kaikkiin Suomen erikoispiirteisiin on raha ja sen puute. Tarkastellaan tässä kappaleessa kuvausjärjestäjän erityispiirteitä Suomessa, millainen työroolin asema on ja miten siihen voi päätyä.

5.1 Suomalaisen elokuvateollisuuden erityispiirteet

Suomessa kuvataan huomattavan vähän tuotantoja studiossa. Ja vaikka kuvaukset tapahtuvat pääosin kuvauspaikoilla, ovat paikkojen fasiliteetit hyvin organisoituja. (Klemola 2023.) Kuvauspaikkojen massakäyttö on näin ollen tuottanut työryhmiä, jotka osaavat toimia taidokkaasti vaihtelevissa ympäristöissä. Suomalaiset työryhmät ovat tottuneet haastaviinkin kuvauspaikkoihin, joka on taas johtanut vahvaan osaamiseen fasiliteettien järjestelyissä.

Kansainvälisiä tuotantoja ajatellen, Suomi tarjoaa paljon hienoja kuvauspaikkoja. Täältä löytyy paljon saaristoa, järvimaisemia ja tietenkin äärimmäisen mielenkiintoinen Lappi. (Klemola 2023.) Suomi voikin elokuvamaana profiloitua nimenomaan luontonsa tarjoamien kuvauspaikkojen kautta. Onhan Suomessa toki myös hienoja kaupunkeja, mutta ne eivät erotu muista Euroopan kaupungeista tarpeeksi edukseen. Pienemmät saaristokylät taas ovat hyvin kiehtovia ja uniikkeja (Klemola 2023). Luonto on Suomen av-alalle ehdoton valttikortti ja voisi varmasti olla vahvemmin esillä.

Suomen kuvausjärjestäjien keskuudessa vallitsee uskomattoman hieno solidaarisuus ja yhteisöllisyys. Kuvausjärjestäjän paras ystävä on aina toinen kuvausjärjestäjä (Klemola 2023). Ammatin harjoittajien keskuudessa vallitsee vilpitön halu auttaa muita. Kuvausjärjestäjien välillä on hieno verkosto, jossa tietoa jaetaan ja muita avustetaan (Palsi-Ikonen 2023). Jotta omaa työtään voi tehdä tehokkaasti, on kuvausjärjestäjän oltava mukava ja avulias persoonaltaan, joka varmasti johdattaa myös hienoon yhteisöön.

5.2 Työtehtävään päätyminen

Kuvausjärjestäjäksi on tapana päätyä. Alan ulkopuolisena henkilönä tuskin edes tietäisi, että tällainen työtehtävä on olemassa (Palsi-Ikonen 2023). Onkin varsin yleistä, että kuvausjärjestäjät ovat tehneet aluksi jotain muuta työtehtävää ja ovat jonkin tuotannon kautta päätyneet kuvausjärjestäjäksi. Palsi-Ikonen ja Rissanen ovat kumpikin medianomeja ja erikoistuneet kuvaamiseen. Kumpikin oli kuvausjärjestäjäosastolla mukana yhdessä tuotannosta, jonka jälkeen töitä kyseiseen tehtävään tulvi lisää. Klemolalla ei ole alalle minkäänlaista koulutusta, vaan päätyi siskonsa kautta kuvausjärjestäjäksi. Omalla kohdallani kävi hyvin samalla tavalla. Minua pyydettiin kuvausjärjestäjäksi lopputyöhön, jonka jälkeen päädyin työharjoitteluun kuvausjärjestäjäosastolle ja lopulta töihin kyseiseen tehtävään. On siis yleistä, että kuvausjärjestäjä on oppinut työn ohella oman tehtävänsä. Tampereen ammattikorkeakoulu järjesti media-alan työntekijöille täydennyskoulutuksen kuvausjärjestäjän työtehtävistä Tampereella syksyllä 2021 ja Helsingissä keväällä 2022 (TUNI n.d.). Koulutuksen tarkoituksena oli helpottaa työvoimapulaa ja on auttanut tilannetta (Klemola 2023). Toistaiseksi työtehtävää on koulutettu vain täydennyksenä aikaisempaan tutkintoon, mutta on mahdollista, että kuvausjärjestäjän työstä voisi tulla suuntaus johonkin media-alan tutkinto-ohjelmaan. Tähän ei kuitenkaan tällä hetkellä ole näyttöä.

Vuonna 2021 perustettiin myös Suomen kuvausjärjestäjät ry, jonka tehtävänä on edustaa kuvausjärjestäjän ammatin harjoittajia. Yhdistyksen tavoitteena on lisäksi kouluttaa jäseniä, kehittää media-alaa ja pitää yllä jäsenten ammattitaitoa. Yhdistykseen voi liittyä kuka tahansa kuvausjärjestäjäosastolla työskentelevä henkilö ja kannustettavaa olisi, että mahdollisimman moni lähtisi mukaan. (Suomen kuvausjärjestäjät ry 2021.) Kuvausjärjestäjien ammattikunta on alkanut vasta hiljattain järjestäytymään Suomessa tarkemmin ja suunta on kohti selkeämpää työnkuvaa. Suomen kuvausjärjestäjät ry voisikin olla avainroolissa kuvausjärjestäjien työroolin aseman kehittämisessä tulevaisuudessa.

5.3 Työroolin asema

Kuvausjärjestäjän työn arvostaminen on hyvin tuotantokohtaista. Työn ymmärtämisessä voi olla suuriakin eroja henkilöiden ja tuotantojen välillä, joka voi johtaa kuormitukseen. Tähän vaikuttaa paljon keskeisten työryhmän jäsenten työkokemus ja näin ollen monialaisesti kokeneemmat henkilöt osaavat ottaa paremmin huomioon eri osastojen työtaakat. (Palsi-Ikonen 2023.) Kuvausjärjestäjän työ on monelle tuntematon ja näin ollen ymmärrystä ei välttämättä ole syntynyt kaikkien osalta. Ongelmia voikin nousta tilanteissa, joissa korkeissa rooleissa olevat henkilöt ovat kokemattomia muista osastoista, eivätkä tämän myötä ymmärrä toisten työn vaativuutta.

Kuvausjärjestäjä on toisaalta yleisesti työyhteisön arvostama rooli. Koko työryhmä kyllä huomaa, jos kuvausjärjestäjään ei ole panostettu. On jopa tuotantoja, joissa ei ole kuvausjärjestäjää ollenkaan ja silloin viimeistään tämän arvostus nousee. (Rissanen 2023.) Arvostuksen syntymiseen tarvitaan valitettavasti usein negatiivinen kokemus, jotta voi ymmärtää miten hyvin jokin muu tuotanto on hoidettu.

Kuvausjärjestäjä joutuu usein neuvottelemaan tarkkaan palkastaan. Kaikki tuotantoyhtiöt eivät ole samaa mieltä kuvausjärjestäjän työn rahallisesta arvosta, joka johtaa näihin neuvotteluihin. Moni kuvausjärjestäjä tekeekin töitä Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton palkkataulukon palkkaryhmän kolme mukaan, eikä palkkaryhmän neljä, joka olisi perusteltavissa taiteellisen ja suunnittelullisen vastuun kautta. (Rissanen 2023.) Tämä ulottuu myös assistenttitasolle, jossa palkka on vastuuseen ja työmäärään nähden liian pieni. Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liiton palkkaryhmä neljän mukaan palkka olisi noin 3900 € - 5000 € kuukaudessa. Kuitenkin palkkaryhmä kolmella tekevät kuvausjärjestäjät saavat noin 3400 € - 4100 € kuukaudessa. (Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto 2023.) Kuvausjärjestäjien palkkojen välillä voi siis olla hyvinkin suuria heittoja tuotannon mukaan. Tämä toki pätee vain tuotantoyhtiöihin, jotka käyttävät näitä palkkaryhmiä.

Kuvausjärjestäjän moniulotteisen työn kuormitusta ei välttämättä ymmärretä tarpeeksi hyvin, joka saattaa johtaa epärealistisiin odotuksiin. On yleistä, että vaatimukset ovat liian suuret kuvausjärjestäjän voimavaroille, josta aiheutuu uupumista, turhautumista ja tunnetta kuulemattomaksi jäämisestä. (Palsi-Ikonen 2023.) Tässä auttaisi varmasti taiteellisesti vastuussa olevien henkilöiden vahvempi ymmärrys muistakin työrooleista. Lisäksi kuvausjärjestäjän tiimit ovat miltei aina alimitoitettuja, joka johtaa liian suureen työtaakkaan yhtä henkilöä kohden (Rissanen 2023). Puutteita työn arvostukseen tuottavat siis vastaavien henkilöiden kokemattomuus ja pienet budjetit. Haasteena kuvausjärjestäjän työssä on myös oman perhe-elämän tasapainotus työn kanssa (Film Career Finder 2023). Tämä pätee muihinkin työrooleihin av-alalla ja juontaa juurensa haastavista työajoista.

5.4 Työroolin kehittäminen

Itse kuvausjärjestäjän työprosessi on hyvin toimiva ja harjaantunut. Työtaakan jakaminen on kuitenkin hyvä mahdollisuus tehostaa kuvausjärjestäjän työtä. Kaksi scouttaajaa tekee työprosessista kummallekin mielekkäämpää, mutta myös kasvattaa käytettäviä verkostoja, sekä lisää rohkeutta, luovuutta ja ideoita. Kummallakin on velvollisuus toisiaan kohtaan, jolloin myös työpanos korottuu korkeammalle (Palsi-Ikonen 2023.) Työnteko on yleisesti aina mielekkäämpää yhdessä ja samalla syntyy velvollisuus hoitaa asioita tehokkaasta työparia kohtaan. Ylipäättänsä järjestäjäosastojen tulisi olla isompia, jotta niissä työskentelevät henkilöt jaksaisivat paremmin ja saisivat tasapainotettua elämänsä helpommin (Rissanen 2023). Budjettisyistä onkin yleistä, että kuvausjärjestäjällä on tiimissään vain yksi assistentti, jolloin työtuntien tasoittamisesta tulee paikoitellen mahdotonta ja ylityöt ovat odotettuja. Myös oletetussa palkassa saisi näkyä kehitystä ylöspäin, jottei joka tuotannossa tarvitsisi perustella, miksi kuvausjärjestäjän työ on tietyn rahasumman arvoista (Rissanen 2023). Kiteytettynä kuvausjärjestäjien tiimit ja palkka saisivat siis olla suurempia, joka varmasti vaikuttaisi myös työroolin kiinnostavuuteen.

Ammattimaisuus av-alalla on kasvanut ja tulee kasvamaan entisestään Suomessa. Kansainvälisyys tulee jatkumaan ja yleistymään, joka taas entisestään kehittää Suomen av-työryhmiä. On siis odotettavissa, että ammattitaito ja vaatimukset alan työntekijöille tulevat kasvamaan. (Klemola 2023.) Tämän ammattitaidon kasvamisen tulee toki näkyä projektien budjeteissa ja työntekijöiden palkoissa. On todennäköistä, että erityisesti turvallisuusasiat tulevat tarkentumaan tulevaisuudessa, jolloin tuotantojen pitää panostaa enemmän turvallisuussuunnitteluun (Korpela 2023). Erilaiset ulkoiset uhat tulisi huomioida tarkemmin ja varautua yllättäviin tilanteisiin. Myös liikennejärjestelyt tulee hoitaa tarkemmin, eikä esimerkiksi liikenteenohjaajina saisi käyttää harjoittelijoita heikolla ohjeistuksella (Korpela 2023). Alalla on pitkään toimittu hyvin rennolla suhtautumisella turvallisuuteen, mutta tämä tulee tarkentumaan ammattitaidon kasvaessa.

6 POHDINTA JA TULEVAISUUS

Jotta Suomen av-ala voi jatkaa kasvamistaan, on työkuulttuurista tultava kestävämpää. Pitkät työpäivät, liian pienet tiimit ja epävarmuus pahimmillaan ajavat työntekijöitä loppuun palamisiin, uupumuksiin ja lopulta alan vaihtoon. Kuvausjärjestäjällä on valtava vastuu tuotannossa, mutta työpanosta ei arvosteta tarpeeksi tiimien koossa ja palkkaneuvotteluissa. Tuotantoyhtiöiden tulisikin olla tarkempia siitä lähtevätkö tekemään tuotantoa, johon ei saada riittävää budjettia kohtuulliseen työryhmäkokoon. Muutos vaatii kuitenkin työtä myös työntekijöiltä itseltään. Jos tuotantoyhtiö ei maksa tarpeeksi tai tiimi on liian pieni, tulisi kuvausjärjestäjän kieltäytyä työtarjouksesta. Näkisin, että tämän eteen työtä voisi tehdä myös Suomen kuvausjärjestäjät ry. Koko ala tarvitsisi suuria muutoksia käytäntöihin ja työkuulttuuriin. Jos työntekijät eivät suostu tekemään töitä huonoissa oloissa, on työolojen muututtava. Suomessa on toimittu pitkään sisulla ja ajatuksella kutsumusalasta. Tämä ajattelu pitää rikkoa, jotta av-alan töistä voi tulla kestävämpiä.

VFX, virtuaalitudiot, tekoäly ja muut teknologian mullistukset tulevat varmasti vaikuttamaan av-alan työskentelytapoihin. VFX on ollut käytössä jo pitkään, mutta on hintansa vuoksi Suomessa edelleen hyvin maltillisessa käytössä, joten en näe tämän vaikuttavan valtavasti kuvausjärjestäjän työhön. On toki mahdollista, että VFX:n käyttö lisääntyy suomalaisessakin av-tuotannossa. Tällöin kuvausjärjestäjän on muodostettava käsitys tämän teknologian vaatimuksista. Virtuaalitudiot ovat hyvin puhuttava aihe ja teknologiaa, joka tulee rantautumaan myös Suomeen. Tämä voi hyvinkin vähentää kuvauspaikkojen käyttöä kotimaisissa tuotannoissa. Studioissa kuvaaminen on toki vähäistä Suomessa, mutta uusi teknologia voisi tehdä studiotyöskentelystä taloudellisempaa. En kuitenkaan näe tätä negatiivisena puolena kuvausjärjestäjän työlle. Päinvastoin tämä voisi olla loistava väline vähentämään kuvauspaikkojen määrää, jolloin myös kuvausjärjestäjän työtaakasta tulisi kestävämpi. Tekoäly taas tuskin alkaa etsimään kuvauspaikkoja, mutta voisi silti toimia apuvälineenä tiedon hakemiseen. Jos päästään niin pitkälle, että tekoäly luo koko ympäristön ruudulle, on ala mullistunut jo sen verran, että täytyy alkaa miettimään koko työroolia uudelleen.

Kuvausjärjestäjillä riittää tulevaisuudessakin varmasti töitä. Suomen av-ala on kansainvälistynyt valtavasti ja tämä trendi tulee jatkumaan. Suomea voisi markkinoida kauniin luonnon kuvausmaaksi. Jos koko maan vetovoima tulee kuvauspaikkojen kautta, on myös kuvausjärjestäjä olennaisessa osassa maan av-tuotantojen kehitystä. Suomeen tarvittaisiin parempaa infraa kansainvälisten tuotantojen toteuttamiseen. Tässä olisi hienoa yhteistyömahdollisuutta Film in Finlandille ja Suomen kuvausjärjestäjät ry:lle. Kansainvälistyminen tuo mukanaan myös budjettia Suomen ulkopuolelta, joka auttaa puolestaan suomalaisten tuotantotimien työoloja. Tässä suhteessa voisikin sanoa, että avain Suomen av-alan tulevaisuuteen parempana kuvausmaana ja työsektorina ovat kuvausjärjestäjät.

Tässä opinnäytetyössä pureuduttiin kuvausjärjestäjän työnkuvaan esituotannon aikana. Tavoitteenani oli tuoda hiljaista tietoa kirjalliseen muotoon ja koen onnistuneeni siinä. Kuvausjärjestäjän työstä on kuitenkin vielä paljon kerrottavaa ja toivonkin, että sitä tutkitaan lisää. Tärkeitä tutkittavia aiheita olisivat esimerkiksi kuvausjärjestäjän työ kuvauksissa ja jälkituotannossa, sekä kuvausjärjestäjälle tuotantokohtaisesti määräytyvät tehtävät, kuten rooliautot, eläimet ja suuremmat rekvisiitat. Lisäksi olisi kiinnostavaa tutkia enemmän kuvausjärjestäjän työssä jaksamista ja eri kuvausjärjestäjien tasa-arvoista kohtelua.

LÄHTEET

How To Become a Location Scout. 2023. Film Career Finder. Verkkosivu. Viitattu 2.5.2023. <https://www.careersinfilm.com/location-scout/>

Hiltunen, L. 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. Graduryhmä 18.2.2009. Jyväskylän yliopisto. Diaesitys. Viitattu 1.5.2023. http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf

Kilpinen, P. 2008. Liekeissä! Miten johtaja inspiroi ihmiset syttymään muutokselle. Jyväskylä: Ajatus Kirjat.

Kopiosto ry. n.d. Teosten käyttö – Kuvaaminen. Verkkosivu. Viitattu 12.5.2023. <https://kopiraittila.fi/teosten-kaytto/kuvien-kaytto/valokuvien-ottaminen/>

MasterClass. 2021. Location Scouting Guide: How to Scout Locations for a Film. Verkkosivu. Viitattu 2.5.2023. <https://www.masterclass.com/articles/how-to-scout-locations-for-a-film>

McCurdy, K. M. 2011. Shoot on Location. The Logistics of Filming on Location, Whatever Your Budget or Experience. Burlington, MA: Focal Press. E-kirja.

Mustajoki, H. & Kohonen, I. 2021. Mikä ihmeen tutkimusetiikka? Vastuullinen tiede. Tutkimusetiikka ja tiedeviestintä Suomessa. Verkkosivu. Viitattu 1.5.2023. <https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimuksen-suunnittelu/mika-ihmeen-tutkimusetiikka>

Suomen kuvausjärjestäjät ry. 2021. Tiedote 16.12.2021. Facebook-sivu. Suomen kuvausjärjestäjät ry – Location Managers of Finland Association. Viitattu 30.4.2023. https://www.facebook.com/people/Suomen-kuvausj%C3%A4rjest%C3%A4j%C3%A4t-ry-Location-Managers-of-Finland-Association/100080252972967/?paipv=0&eav=AfacQGlgRMUs2pj2_fPGqLG-nxnHmOhMkUPe5Cceuy-GzzWOaYvkWWKEWXS5fDUc63v4&_rdr

Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto. 2023. Elokuva- ja tv-tuotannon palkat 1.4.2023 alkaen. Verkkosivu. Viitattu 30.4.2023. <https://www.teme.fi/fi/tyoelama-ja-toimeentulo/palkat/elokuvapalkat/>

TUNI. n.d. Kuvauspaikkajärjestäjän täydennyskoulutus. Verkkosivu. Viitattu 30.4.2023. <https://www.tuni.fi/fi/tule-opiskelemaan/kuvauspaikkajarjestajan-taydennyskoulutus>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Reinikainen, P. 2017. Osaatko laatia hyvän sopimuksen? Viisi vinkkiä yrittäjälle. Verkkosivu. Viitattu 8.5.2023. <https://www.yrittajat.fi/uutiset/osaatko-laatia-hyvan-sopimuksen-viisi-vinkkia-yrittajalle/>

Haastattelut

Klemola, K. kuvausjärjestäjä. 2023. Haastattelu 13.4.2023. Haastattelija Reijonen, E. Tampere.

Korpela, M. katuinsinööri. 2023. Haastattelu 31.3.2023. Haastattelija Reijonen, E. Tampere.

Palsi-Ikonen, A. kuvausjärjestäjä. 2023. Haastattelu 23.3.2023. Haastattelija Reijonen, E. Tampere.

Rissanen, V. kuvausjärjestäjä. 2023. Haastattelu 13.4.2023. Haastattelija Reijonen, E. Tampere.

LIITTEET

Liite 1. Esimerkki lokaatiopurusta

Day	Päivämäärä	Kohtausnumerot	Lokaatio	Kuvauspaikka	Yhteystiedot	Huomiot
Day 1	2.10.	1, 2, 15, 17	INT./EXT. HELIN KOTI	Ilmarinkatu 35	Ensio Esimerkki puh. 123 456 7890	Taukotila läheisessä liikkeessä
Day 1	2.10.	4, 9	INT. KAHVILA	Tammelan puistokatu 30	Ensio Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 2	3.10.	3, 7, 30	INT. SULON KOTI	Näkötornintie 67	Emma Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 3	4.10.	5, 6, 40, 41, 42	EXT. KAATO-PAIKKA	Nekalan kierätyskeskus	Ensio Esimerkki puh. 123 456 7890	Stuntti
Day 4	5.10.	8, 10	INT./EXT. TEHDAS	Factory Solutions Oy	Ensio Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 4	5.10.	11	EXT. SYNKKÄ KATU	Aleksanterinkatu 28	Emma Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 4	5.10.	32	INT. KAUNON KOTI	Pirkankatu 17	Emma Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 5	9.10.	18	EXT. METSÄ	Haukitie 78-89	Emma Esimerkki puh. 123 456 7890	Vessa kaukana
Day 5	9.10.	23, 24, 33, 34	INT./EXT. MÖKKI	Haukitie 89	Ensio Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 6	10.10.	12, 13, 37, 38	EXT. JALMARIN AUTO	Verkatehtaankatu 20	Emma Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 6	10.10.	14, 20	INT./EXT. HEIDIN TOIMISTO	Verkatehtaankatu 20	Ensio Esimerkki puh. 123 456 7890	Lavastusaika
Day 7	11.10.	30, 46, 47, 50	EXT. MURHA-PAIKKA	Mäkitie 14	Ensio Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 8	12.10	35, 45, 48	INT. HIENO RAVINTOLA	Ravintola Herkullinen	Emma Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 9	16.10.	15, 16	INT./EXT. MAATILA	Viljakatu 48	Emma Esimerkki puh. 123 456 7890	
Day 9	16.10.	51	INT. HÖKKELI	Viljakatu 48	Ensio Esimerkki puh. 123 456 7890	

Liite 2. Kanamies-lyhytelokuvan kuvauspaikkahaku

Kuvauspaikkahaku!

Hei!

Etsimme lapsille suunnattuun lopputyöelokuvaan kuvauspaikkaa. Kuvaamme lyhytelokuvaa Kanamies viikolla 43 ja uskoisimme, että teidän kotinne sopisi elokuvan maailmaan loistavasti! Talon ja pihan käytöstä maksetaan myös päiväkohtainen rahallinen korvaus.

Kuvauksissa käytettäisiin tarkemmin pihaa, yhtä makuuhuonetta, sekä jonkinlaista työvajaksi soveltuvaa tilaa, kuten autotallia tai ulkovarastoa.

Lyhytelokuvan on tarkoitus kiertää ensin elokuvafestivaaleilla, jonka jälkeen se julkaistaan netissä kaikkien nähtäväksi. Kiitokset yhteistyöstä saa tietysti lopputeksteihin.

Jos siis olet kiinnostunut avustamaan TAMK:n opiskelijoita korvausta vastaan, ota yhteyttä alla oleviin yhteystietoihin. Voit esimerkiksi laittaa sähköpostilla muutaman kuvan kyseisistä tiloista ja voimme sopia tarkempaa vierailua.

Yhteystiedot:

Kuvauspaikkajärjestäjä – Eemeli Reijonen
s-posti - eemeli.reijonen@tuni.fi

Liite 3. Kanamies-lyhytelokuvan kuvauspaikkasopimus

Liiketalous ja media

LUPA KÄYTTÄÄ TILAA KUVAUSPAIKKANA AUDIOVISUAALISESSA TUOTANNOSSA

Minulle _____,
tilasta _____ vastaavalle / tilan haltijalle, on
ilmoitettu, että tilaa käytetään kuvauspaikkana 18.10.-23.10.2022.

Kuvausryhmä kuuluu kuvausten ajan Tampereen ammattikorkeakoulu Oy:n Liiketalous ja media -yksikön vakuutuksen piiriin. Tampereen ammattikorkeakoulu Oy:n vakuutus ei kata ulkopuolisen omaisuutta.

Tilan vakuutuksesta huolehtii: Tilan haltija

Tämä tuotanto on Tampereen ammattikorkeakoulu Oy:n Liiketalous ja media -yksikön oppilastyönä tuottama tuotanto. Tilan käytöstä korvataan tilan haltijalle erikseen sovittu palkkio.

Tuotannon nimi: Kanamies

Tuotantonumero: 4100010116/OP-422

Tällä sopimuksella valtuutan, että hallinnoimassani tilassa kuvattua materiaalia saadaan käyttää edellä mainitun tuotannon yhteydessä vastikkeetta. Sopimus oikeuttaa Tampereen ammattikorkeakoulun levittämään, esittämään ja välittämään materiaalia rajoituksetta kaikkialla maailmassa. Tampereen ammattikorkeakoululla on yksinoikeus luovuttaa oikeudet myös eteenpäin.

Tätä sopimusta laaditaan kaksi kappaletta kummallekin osapuolelle.

Tampereella 10.10.2022

Paikan haltijan allekirjoitus, nimen selvennys ja yhteystiedot.